

รายงานผลการดำเนินงานปีงบประมาณ 2565

ของ

ศูนย์วิจัยควบคุมศัตรูพืชโดยชีวินทรีย์แห่งชาติ ภาคใต้

Administration and Proceeding in Research Project of National
Biological Control Research Center Southern Region

เสนอ

คณะทรัพยากรธรรมชาติ
มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

ธันวาคม 2565

สรุปผลการดำเนินงานปี 2564

ศูนย์วิจัยควบคุมศัตรูพืชโดยชีวินทรีย์แห่งชาติ ภาคใต้

ความเป็นมา

ศูนย์วิจัยควบคุมศัตรูพืชโดยชีววิธีแห่งชาติ ภาคใต้ เป็นหน่วยงานเครือข่ายของศูนย์วิจัยควบคุมศัตรูพืชโดยชีววิธีแห่งชาติ สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ ในปีงบประมาณ 2535 สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติได้จัดสรรงบประมาณจำนวน 2,610,000 บาท เพื่อก่อสร้างอาคารปฏิบัติงานวิจัยของศูนย์ ภาคใต้ ณ คณะทรัพยากรธรรมชาติ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ ภายใต้เงื่อนไขการบริหารร่วมกันระหว่างสำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ และคณะทรัพยากรธรรมชาติเพื่อสนับสนุนงานการวิจัยและการเรียนการสอน ด้านการควบคุมศัตรูพืชโดยชีววิธีโดยเน้นพื้นที่ภาคใต้ของประเทศไทย การก่อสร้างอาคารสำเร็จเมื่อปีงบประมาณ 2536 และสามารถใช้ประโยชน์ได้ตั้งแต่ปลายปี 2536

ปัจจุบันสำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ ได้เปลี่ยนเป็นสำนักงานการวิจัยแห่งชาติ ภายใต้กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม ตั้งแต่เดือนพฤษภาคม 2562

บทบาทหน้าที่ศูนย์วิจัยควบคุมศัตรูพืชโดยชีววิธีแห่งชาติ (ศช.) ตามประกาศโครงสร้างใหม่ วช.

1. พัฒนายุทธศาสตร์การควบคุมศัตรูพืชโดยชีววิธีระดับชาติ และภูมิภาค รวมถึงระบบบริหารจัดการให้สอดคล้องกับนโยบายและยุทธศาสตร์การวิจัยของชาติ ภูมิภาค และยุทธศาสตร์การวิจัยรายประเด็น และสถานการณ์ด้านการเกษตรและสิ่งแวดล้อม
2. วิจัยการควบคุมศัตรูพืชโดยชีววิธี ควบคู่กับพัฒนาการใช้ประโยชน์ในวงกว้าง
3. ชี้นำและจัดทำข้อเสนอแนะเชิงนโยบายและวิชาการ ด้านการควบคุมศัตรูพืชโดยชีววิธีระดับประเทศ ภูมิภาค จังหวัด และท้องถิ่น
4. พัฒนาศักยภาพการดำเนินงานในพื้นที่ รวมถึงการสร้างวิทยากร ฝึกอบรม ส่งเสริมให้มีการเรียนการสอน และสร้างเสริมภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านการควบคุมศัตรูพืชโดยชีววิธี
5. พัฒนาศูนย์การเรียนรู้ในพื้นที่เพื่อถ่ายทอดและขยายผลการควบคุมศัตรูพืชโดยชีววิธี
6. สื่อสารและถ่ายทอดองค์ความรู้และประสบการณ์เพื่อการขยายผลในระดับประเทศ ภูมิภาค จังหวัด และโครงการใหญ่ๆ ที่ครอบคลุมพื้นที่และประชากรจำนวนมาก
7. ส่งเสริมการผลิตชีวภัณฑ์เพื่อควบคุมศัตรูพืชในพื้นที่เป้าหมายโดยสมาชิกชุมชน องค์กรท้องถิ่นและการผลิตในเชิงพาณิชย์
8. พัฒนาคือร่วมมืออย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง กับหน่วยงานระดับประเทศ ภูมิภาค จังหวัด ท้องถิ่น และนานาชาติ ทั้งภาครัฐ ประชาสังคมภาคเอกชน สื่อมวลชน และองค์กรระหว่างประเทศ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในการเสริมสร้างความเข้มข้นเชิงนโยบาย ด้านวิชาการและการดำเนินงานขยายผลการควบคุมศัตรูพืชโดยชีววิธีและการผลิตชีวภัณฑ์เพื่อควบคุมศัตรูพืช
9. ประสาน ร่วมมือและเชื่อมโยงกับการดำเนินงาน และเป้าหมายของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในองค์กร วช.
10. ติดตาม ประเมินผล และรายงาน

บุคลากร**ผู้อำนวยการ/หัวหน้าโครงการ**

รศ.ดร.อัฉรรา เพ็งหนู มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

ผู้ร่วมโครงการวิจัย

รศ.ดร.อัฉรรา เพ็งหนู
 ผศ.ดร.จุฑามาศ แก้วมโน
 นายธีระพงศ์ จันทรนิยม
 ผศ.ดร.วิภา หอมหวล
 ดร.ภวิกา บุษยพัฒน์
 ดร.สุदनัย เครือหลี
 ดร.สมพร ณ นคร
 นางสาวภรณ์ สว่างศรี

พนักงานราชการจากสำนักงานการวิจัยแห่งชาติ

-

ลูกจ้างโครงการ

นายอุสมาน	เส้าและ	ผู้ช่วยวิจัย
นางสาวฟาตีลา	มะดีอเราะ	ผู้ช่วยวิจัย
นางสาวศศิวรรณ	อรรคอดุลย์	ผู้ช่วยวิจัย

ลูกจ้างจากคณะทรัพยากรธรรมชาติ

นางสาวสายฝน แซ่ตัน คนงานเกษตร

โดยปฏิบัติงาน ณ ศูนย์วิจัยควบคุมศัตรูพืชฯ ทุกวันพฤหัสบดี เวลา 8.30-12.00 น.

1. ดำเนินงานวิจัย

ศูนย์ฯ ภาคใต้ ได้รับงบประมาณสนับสนุนจากสำนักงานการวิจัยแห่งชาติ (วช.) โดยปีงบประมาณ ปัจจุบัน 2565 ดำเนินงานวิจัยภายใต้โครงการวิจัยต่าง ๆ ดังนี้

โครงการวิจัยที่	ชื่อโครงการวิจัย	คณะผู้ดำเนินงานวิจัย
1	แผนงานวิจัย การควบคุมโรครากเน่าโคนเน่าทุเรียนโดยชีววิธี	รศ.ดร.อัจฉรา เฟื่องหนู ผศ.ดร.ณิชาพันธ์ เกินอาษา ผศ.ดร.วิภา หอมหวล
2	การใช้ชีวภัณฑ์ <i>Bacillus</i> เพื่อควบคุมโรครากเน่าโคนเน่าของทุเรียนในภาคใต้ประเทศไทย	รศ.ดร.อัจฉรา เฟื่องหนู, ดร.จุฑามาศ แก้วมโน, ผศ.ดร.วิภา หอมหวล, ดร.ภวิกา บุษยพัฒน์, นายธีระพงศ์ จันทรมนิยม, ดร.สุदनัย เครือหทัย, ดร.สมพร ณ นคร นางสาวภรณ์ สว่างศรี

2. ด้านการให้บริการวิชาการ

2.1 สนับสนุนการผลิตบัณฑิตระดับปริญญาโท

ให้ความอนุเคราะห์สถานที่ และวัสดุอุปกรณ์สนับสนุนการทำวิทยานิพนธ์ระดับปริญญาโท ภาควิชาการจัดการศัตรูพืช คณะทรัพยากรธรรมชาติ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ จำนวน 2 ราย ดังนี้

ลำดับที่	ชื่อนักศึกษา	อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก	หัวข้อวิทยานิพนธ์
1	นางสาวจุฑามาศ สังข์ทอง	รศ.ดร.อัจฉรา เฟื่องหนู	การจัดการแมงกนีเซียมร่วมกับการใช้แบคทีเรียเพื่อควบคุมเชื้อสาเหตุโรครากขาว
2	นางสาวนพมาศ มณีนิล	รศ.ดร.อัจฉรา เฟื่องหนู	ประสิทธิภาพของ แบคทีเรียปฏิชีวนะ <i>Bacillus</i> spp. ต่อการควบคุม <i>Rigidoporus microporus</i> เชื้อสาเหตุโรครากขาวของยางพารา

2.2 การฝึกอบรม

ไม่มี

2.3 ลงพื้นที่/เก็บตัวอย่าง/ติดตามโครงการ

แผนงานวิจัย การควบคุมโรครากเน่าโคนเน่าทุเรียนโดยชีววิธี

ประชุมวางแผนการดำเนินโครงการ และสรุปแนวทางการดำเนินงานวิจัย

โครงการ: การใช้ชีวภัณฑ์ *Bacillus* เพื่อควบคุมโรครากเน่าโคนเน่าของทุเรียนในภาคใต้ประเทศไทย

ลงพื้นที่สำรวจสวนทุเรียนที่มีการระบาดของโรครากเน่าโคนเน่าทุเรียนใน 3 จังหวัด ได้แก่ นครศรีธรรมราช สุราษฎร์ธานี และชุมพร
เก็บตัวอย่างดินและโรครากเน่าโคนเน่าทุเรียนจากสวนที่คัดเลือก
ติดตามผลการดำเนินโครงการ

2.4 การเข้าร่วมแสดงนิทรรศการ จำนวน 1 ครั้ง

PALMEX THAILAND 2022 งานแสดงสินค้าและเทคโนโลยีสำหรับอุตสาหกรรมน้ำมันปาล์ม ปาล์มน้ำมัน และพลังงานชีวมวลที่ใหญ่ที่สุดในไทย วันที่ 18 - 19 สิงหาคม 2565 ณ ศูนย์การประชุมฯ อุบลรัตนราชกัญญา สหกรณ์สุราษฎร์ธานี จ.สุราษฎร์ธานี

2.5 การได้รับเชิญเข้าร่วมประชุม จำนวน -1 ครั้ง

- รู้จักู้ใช้ชีวภัณฑ์กำจัดศัตรูพืชอย่างมืออาชีพ (16/11/65) จัดโดย สวทช.และม.เกษตรศาสตร์

2.6 อื่นๆ

สนับสนุนชีวภัณฑ์B-Veggie B-Rice และ B-Rubber แก่ มหาวิทยาลัยนเรศวรสำหรับใช้ในงานวิจัย

สนับสนุนชีวภัณฑ์B-Palm แก่ เกษตรกร และบริษัทเอกชน ที่เข้าร่วมทดสอบการควบคุมโรคลำต้นเน่าปาล์ม น้ำมัน

แนะนำการใช้ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดินและสนับสนุนชีวภัณฑ์B-Rice แก่กลุ่มเกษตรกรผู้ปลูกข้าวช่อชิงบ้านกระอาน ตำบลท่าม่วง อำเภอเทพา จังหวัดสงขลา

แนะนำการใช้ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดินและสนับสนุนชีวภัณฑ์B-Durian เพื่อให้เกษตรกรใช้ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดินร่วมกับใช้ชีวภัณฑ์B-Durian สำหรับควบคุมโรครากเน่าโคนเน่าทุเรียน แก่สวนเกษตรกรที่คัดเลือกสำหรับดำเนินงานวิจัย ได้แก่ จังหวัดพัทลุง นครศรีธรรมราช สุราษฎร์ธานี ชุมพร และ จันทบุรี

ปัญหา-อุปสรรคในการดำเนินงาน

ด้วยสถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโควิด-19 ทำให้การลงสำรวจพื้นที่และติดตามผลของการดำเนินโครงการที่เป็นอุปสรรคและล่าช้าในช่วงเริ่มแรกดำเนินงาน แต่อย่างไรก็ตามคณะวิจัยได้ปรับแผนการดำเนินงานให้สามารถดำเนินงานได้และได้ผลการดำเนินงานตามแผน